

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Enhed/Kontor: Fødevarestyrelsen
Kemi og Fødevarekvalitet
Sagsnr.: 2015-29-35-00158 / 30635
Den 28. maj 2015
FVM 399

GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for pesticiderne abamectin, desmedipham, dichlorprop-P, haloxyfop-P, oryzalin og phenmedipham i eller på specifikke produkter (komité-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Forslaget omhandler ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier i bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for seks aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komité-sag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurderinger af stofferne abamectin, desmedipham, dichlorprop-P, haloxyfop-P, oryzalin og phenmedipham på visse afgrøder. Revurderingerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes op, maksimalgrænseværdier der sættes ned, nye maksimalgrænseværdier der etableres, og maksimalgrænseværdier der fastsættes på detektionsgrænsen. Der er gennemført risikovurderinger for de anførte stoffer, og de ændrede maksimalgrænseværdier vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable. DTU Fødevareinstituttet har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, som ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder. Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 11.- 12. juni 2015. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen kan derfor støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevareordførere for behandling af komité-sager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II og III til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidramme-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a, artikel 18, stk. 1, litra b og artikel 49, stk. 2 i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i forskriftsprocedure med kontrol i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kom-missionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager for-

slaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF), forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 11.- 12. juni 2015.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er fuldt evaluerede i forbindelse med optagelse eller ikke-optagelse på EU's positivliste til anvendelse af pesticider (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdigevaluerede med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering, og der fastlægges på den baggrund specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrødepesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden.

En maksimalgrænseværdi kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid.
- anden anvendelse af et pesticid, for eksempel i en medlemsstat hvor der for en effektiv bekæmpelse påkræves en øget behandling, der medfører en øget rest i afgrøden.
- ansøgninger om importtolerancer fra tredjelande for produkter, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi.
- implementering af Codex Alimentarius (FAO/WHO) grænseværdier i EU.
- nye oplysninger om for eksempel toksikologi.

- planlagt revurdering af pesticidet.
- andre særlige forhold (for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening).
- tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af alle forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II og III ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier (MRL) for stofferne abamectin, desmedipham, dichlorprop-P, haloxyfop-P, oryzalin og phenmedipham. For disse stoffer foreslås maksimalgrænseværdierne ændret som konsekvens af revurdering af stofferne.

Ved revurderingen sættes maksimalgrænseværdien til detektionsgrænsen, hvis der hverken er en relevant godkendelse i EU, en importtolerance eller en Codex Alimentarius-grænseværdi.

Nedenfor er angivet hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra den analytiske detektionsgrænse (ny maksimalgrænseværdi), og hvilke maksimalgrænseværdier, der foreslås sat op fra en værdi højere end den analytiske detektionsgrænse (maksimalgrænseværdien sættes op), hvilke maksimalgrænseværdier, der sættes ned samt maksimalgrænseværdier, som fastsættes til detektionsgrænsen.

Grænseværdier, der ændres som følge af revurdering af stofferne:

- For abamectin sættes maksimalgrænseværdien ned for brombær, hindbær, papaja, havesalat og salatsennep samt for blade af selleri og andet i undergruppen urter.
- For abamectin sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær, tomater, peberfrugter og auberginer, for undergruppen cucurbitae med spiselig skræl, for vårsalat, blade og skud af Brassica spp., for hele undergruppen urter undtagen blade af selleri og andet, for friske bønner og friske ærter med bælg og for tørret humle.
- For abamectin sættes ny maksimalgrænseværdi for hele gruppen af citrusfrugter, for mandler, hasselnødder, pistacienødder, valnødder og porrer, samt i hovedgruppen animalske produkter (landdyr) for lever og spiselige slagte-biprodukter af ged, heste, æsler, mulddyr og muldæsler samt andre husdyr (kaniner og kænguruer), for spiselige slagte-biprodukter fra kvæg samt for alle produkter af får undtagen andet.
- For desmedipham sættes maksimalgrænseværdien ned for sukkerroer (roden).
- For desmedipham sættes ny maksimalgrænseværdi for rødbeder og bladbeder.

- For dichlorprop-P sættes maksimalgrænseværdien ned for alle afgrøder i hovedgruppen korn. For lever af kvæg, får, ged, heste, æsler, mulddyr og muldæsler samt andre husdyr (kaniner og kænguruer).
- For dichlorprop-P sættes maksimalgrænseværdien op for appelsiner.
- For dichlorprop-P sættes ny maksimalgrænseværdi for spiselige slagte-biprodukter af svin, kvæg, får, ged, heste, æsler, mulddyr og muldæsler samt andre husdyr (kaniner og kænguruer).
- For haloxyfop-P sættes maksimalgrænseværdien ned for hele hovedgruppen friske eller frosne grøntsager, for alle afgrøder i gruppen rod- og knoldgrøntsager og i gruppen løg undtagen kepaløg, for alle afgrøder i grupperne frugtgrøntsager og kål, i gruppen bladgrøntsager og friske urter undtagen bredbladet endivie og timian, i grupperne friske stængelgrøntsager, svampe og tang, for tørrede linser, lupiner og andet i hovedgruppen tørrede bælgfrugter, for alle afgrøder i hovedgruppen olieholdige frø og frugter undtagen solsikkefrø, for alle afgrøder i hovedgruppen korn og hovedgruppen te, kaffe, urteudtræk og kakao, for alle afgrøder i hovedgruppen sukkerplanter undtagen sukkerroer (roden). Endvidere for lever, nyre, spiselige slagte-biprodukter og andet af svin, for nyre, spiselige slagte-biprodukter og andet af kvæg, for spiselige slagte-biprodukter af får og ged, af heste, æsler, mulddyr og muldæsler samt af andre husdyr (kaniner og kænguruer), for alle produkter af fjerkræ – høns, gæs, ænder, kalkuner og perlehøns, strudse og duer, for grupperne fugleæg, padder og krybdyr, snegle samt for andre animalske produkter af landdyr.
- For haloxyfop-P sættes maksimalgrænseværdien op for tørrede bønner og ærter, for solsikkefrø, for lever af kvæg, for lever og nyre af får og ged, for nyre af heste, æsler, mulddyr og muldæsler, samt for nyre af andre husdyr (kaniner og kænguruer).
- For haloxyfop-P sættes ny maksimalgrænseværdi for lever af heste, æsler, mulddyr og muldæsler, for lever af andre husdyr (kaniner og kænguruer) samt for hele gruppen mælk.
- For oryzalin sker kun justeringer af detektionsgrænsen, så grænsen svarer til, hvad man teknisk kan måle.
- For phenmedipham sættes maksimalgrænseværdien ned for alle afgrøder i undergruppen spinat og lignende (blade), estragon og andet i undergruppen urter samt for artiskokker og sukkerroer (roden).
- For phenmedipham sættes maksimalgrænseværdien op for jordbær og rødbeder.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt forslaget som et led i forskriftsproceduren med kontrol.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark. I henhold til pesticidrammeforordningens artikel 34 fastsætter medlemsstaterne sanktioner for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser. Forslaget vurderes heller ikke at have samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

Forslaget er udarbejdet på basis af videnskabelige vurderinger fra Den Europæiske Fødevareresikkerhedsautoritet (EFSA), som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugerne.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet bemærker, at Den Europæiske Fødevareresikkerhedsautoritet (EFSA) ikke har foretaget en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der endnu ikke foreligger en harmoniseret metode til dette. Der arbejdes i EFSA målrettet på at udvikle en sådan metode.

Det fremgår af pesticidrammeforordningens artikel 14, stk. 2, at eventuelle kombinationseffekter skal indarbejdes i vurderingen af pesticidrester i fødevarer, når der findes en egnet metode.

I fravær af en harmoniseret metode til vurdering af mulige kombinationseffekter har DTU Fødevareinstituttet - på grundlag af den nuværende viden om kombinationseffekter og indtag af pesticidrester hos den danske befolkning - foretaget en overslagsmæssig vurdering af risikoen for indtaget af pesticider, hvor der tages højde for kombinationseffekter. På baggrund heraf vurderes de foreslåede maksimalgrænseværdier ikke at give anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer tager umiddelbart vurderingen fra Den Europæiske Fødevareresikkerhedsautoritet (EFSA) til efterretning og har ikke indvendinger imod forslaget.

Biodynamisk Forbrugersammenslutning har indsendt hørings svar med det hovedbudskab, at alle fødevarer skal være biodynamiske eller økologiske for at undgå gift i fødevarer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Alle pesticider, der anvendes i EU, skal gennem en grundig sundhedsmæssig vurdering, som fører til fastsættelse af en maksimalgrænseværdi for restindholdet i fødevarerne (bilag II og III), eller som fører til den beslutning, at det ikke er nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier (optagelse på bilag IV). Stoffer, hvor alle maksimalgrænseværdierne sættes ned til detektionsgrænsen, overføres til bilag V. Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er derfor vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

For alle stofferne er det vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevarerområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, regeringen har forelagt Folketingets fødevarerordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.